

Sygn. akt IV CZ 15/17

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa P. O. i R. O.

przeciwko B. Z.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 30 maja 2017 r.,

zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 października 2016 r., sygn. akt V ACa .../16,

**uchyla zaskarżone postanowienie i pozostawia
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego
w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił na podstawie art. 373 k.p.c. apelację pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 23 października 2015 r., którym zostały pozbawione wykonalności dwa tytuły wykonawcze - nakaz zapłaty przez małżonków O. na rzecz Przedsiębiorstwa Usługowo - Handlowego „C.” spółce z o.o. w M. kwoty 1 420 591,53 zł z ustawowymi odsetkami wydany w sprawie I Nc .../11, zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz wierzyciela B. Z. i drugi tytuł wykonawczy wydany w tej sprawie w celu prowadzenia przeciwko dłużnikom egzekucji z nieruchomości.

Pozwana w apelacji zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w całości wskazując jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 885 023 zł, wobec czego Sąd drugiej instancji zobowiązał jej pełnomocnika do uzupełnienia braku formalnego apelacji przez usunięcie rozbieżności pomiędzy zakresem zaskarżenia a wskazaną wartością przedmiotu zaskarżenia pod rygorem odrzucenia apelacji. W wykonaniu wezwania pełnomocnik pozwanej sprostował oczywistą omyłkę wskazując jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 858 023 zł i podał, że zakres zaskarżenia dotyczy całego wyroku Sądu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny dokonując oceny, czy wymaganie wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia, którego niespełnienie powoduje niemożność nadania biegu sprawie wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest obojętna dla ustalenia dopuszczalności skargi kasacyjnej i rozstrzygnięcia o kosztach procesu oraz ma na celu ustabilizowanie zakresu zaskarżenia, zaś pozwana nie usunęła wątpliwości co do zakresu zaskarżenia wobec treści wyroku Sądu Okręgowego dotyczącego tytułu wykonawczego na kwotę 1 420 591,53 zł zaskarżenia go w całości i wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 858 023 zł.

W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżąca zarzuciła naruszenie art. 368 § 2 k.p.c., art. 368 § 2 zd. 2 k.p.c.. art. 368 § 1 pkt 1 w zw. z 368 § 2 k.p.c. i art. 373 k.p.c. oraz z ostrożności procesowej art. 368 § 2 zd. 3 w zw. z 25 k.p.c. Wniosła o jego uchylenie i zasądzenie kosztów postępowania

zażaleniowego oraz o stwierdzenie oczywistego naruszenia prawa stosownie do art. 79 ust. 1 lit. e ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wskazanie, zgodnie z art. 368 § 2 k.p.c., wartości przedmiotu zaskarżenia w piśmie procesowym obejmującym środek zaskarżenia, jest przesłanką formalną tego pisma, a jego niespełnienie lub spełnienie w sposób nieprecyzyjny wymaga oceny, czy jest to brak powodujący niemożność nadania biegu pismu w rozumieniu art. 130 § 1 w zw. z 391 § 1 k.p.c., przy czym na etapie postępowania apelacyjnego ocenie podlegają te okoliczności, które mogą być istotne dla tego postępowania. Przyznać trzeba rację Sądowi Apelacyjnemu, zarówno w tym, że ustabilizowanie wartości przedmiotu zaskarżenia służy ustaleniu dopuszczalności skargi kasacyjnej oraz ma znaczenie dla rozstrzygnięcia o kosztach procesu, jak i w tym, że istnieje rozbieżność pomiędzy wartością przedmiotu sporu wynikającą z treści wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 23 października 2015 r. (1 420 591,53 zł) a wartością przedmiotu zaskarżenia wskazaną przez pozwanego (858 023 zł) i podanym przez niego zakresem zaskarżenia. Umknęło jednak uwagi tego Sądu, że powodowie jako wartość przedmiotu sporu podali w pozwie kwotę 858 023 zł wyznaczającą zakres niewyegzekwowanej należności z zaskarżonego tytułu wykonawczego a wniesli o pozbawienie tego tytułu w całości, co nie zostało skorygowane przez Sąd pierwszej instancji, mimo że dłużnik traci prawo wytoczenia powództwa przewidzianego w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia objętego tytułem wykonawczym. Pozwany związany był więc z mocy art. 368 § 2 zd. 2 k.p.c. wskazaną w pozwie wartością, zaś wobec treści wyroku musiał wskazać, że go zaskarża w całości. Zważywszy na wysokość kwoty wartości przedmiotu zaskarżenia nie może mieć ona wpływu ani na dopuszczalność skargi kasacyjnej, ani znaczenia dla rozstrzygnięcia o kosztach procesu z uwagi na treść § 6 rozporządzeń z dnia 28 września 2002 r. albo § 2 rozporządzeń z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie lub w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Wątpliwości co do

wartości przedmiotu zaskarżenia mogły być także usunięte przez wydanie postanowienia na podstawie art. 25 § 1 w zw. z 368 § 2 *in fine* k.p.c.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., o kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygając na podstawie art. 108 § 1 w zw. z 391 § 1 i 398²¹ k.p.c.

Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa stosownie do treści art. 79 ust. 1 lit. e ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst Dz. U. 2016 r., poz. 623; dalej „u.k.s.c.”)

Art. 79 § 1 lit. e) u.k.s.c. zawiera dwie łączne przesłanki zwrotu opłaty z urzędu - uwzględnienie środka odwoławczego z powodu oczywistego naruszenia prawa i stwierdzenie tego naruszenia przez sąd odwoławczy. W doktrynie i judykaturze przyjmuje się, że oczywiste naruszenie prawa w rozumieniu tego przepisu musi mieć, tak jak przy skardze o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem, charakter kwalifikowany i być widoczne *prima facie*, a stwierdzenie takiego naruszenia przez sąd odwoławczy musi nastąpić w związku z uwzględnieniem środka, musi być wyraźne i nie można go domniemywać. Samo twierdzenie skarżącego, że doszło do oczywistego naruszenia prawa nie jest przesłanką zwrotu. Taka kwalifikacja naruszenia może nastąpić wtedy, gdy sąd drugiej instancji nakaże zwrot opłaty, lub w uzasadnieniu wyroku uchylającego wyraźnie wskaże na oczywiste naruszenie prawa. W okolicznościach sprawy i istniejących wątpliwościach co do zakresu zaskarżenia brak podstaw do przypisania oczywistości naruszenia prawa przez Sąd drugiej instancji.

jw

kc